

**Општи подаци:****Назив предмета:** Верска настава – Православни катихизис**Име и презиме катихете/ вероучитеља:** Станислава Темеринац**Школа и место:** ОШ“ Браћа Новаков“Силбаш**Разред:** VII-9**Образовни профил:** мастер теолог и дипломирани економиста**Методички подаци:****Наставна тема:** Јединство Цркве Христове**Наставна јединица:** Васељенски сабори (број 9)**Тип часа:** утврђивање**Датум одржавања часа:****Циљ часа:** -указати ученицима на Саборе као израз јединства Цркве;

-објаснити појмове јереси и догмата.

**Оперативни задаци часа:****-образовни:** деци, кроз рад на тексту, предочити јереси које су одбачене на Васељенским саборима као и разлоге одбацивања;**-васпитни:** ученици ће бити подстакнути на одговорније обликовање заједничког живота са другима.**Очекивани исходи часа:** -ученици ће моћи да уоче да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју.**Наставни облик рада:** индивидуални, фронтални, рад у пару, ИОП-2**Наставне методе:** дијалогска, рад на тексту**Наставна средства:** Свето Писмо, папири са текстом за анализу**Место извођења наставе:** учионица**Корелација:** Свето Писмо, Историја, ЧОС**Кључни појмови планирани за обраду на часу:**

појам	опис појма
Васељенски сабори	Васељенски сабори су сабори епископа Источне Православне Цркве на васељенском нивоу а у циљу осуде неистинитог и погрешног учења о Богу.
Јерес	Јерес је произвољно и лажно учење, одвојено и различито од једне,

догма	свете, саборне и апостолске Цркве. Догмати су непроменљиво Христово и апостолско учење.
-------	--

### Коришћени извори сазнања и стручна литература:

- **Извори:** Свето Писмо, издање Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве;
  - **Литература:** „Појмовник црквене историје“, протојереј-ставрофор Радомир Поповић.
- **Структура и ток часа:**

#### Уводни део:

Оквирно планирано време: 10 минута

**Наставна метода:** дијалoшка

**Облик рада:** индивидуални

Помаже Бог! Молитва Господња.

Предочавам деци да ћемо на данашњем часу утврдити и проширити до сада стечено знање о Васељенским саборима.

Играмо игру погађања. Ја кажем на пример шта су сабори а деца треба да погоде о којем појму је реч.

#### Главни део:

Оквирно планирано време: 30 минута

**Наставна метода:** дијалoшка, рад на тексту

**Облик рада:** рад у пару

Предочавам деци да ћемо се на данашњем часу бавити истраживачким радом о највећим јересима које су осуђене на Васељенским саборима. Деца на папирима добијају кратко објашњење одређене јереси (види **прилог I**). Њихов задатак је да, са другом у клупи, пажљиво прочитају текст, размисле и да одговоре на следећа питања:

1. О чему говори ова јерес?
2. Ко је пропагирао ову јерес?
3. На којем сабору (када и где) је осуђена ова јерес?

Деца износе своје одговоре. По потреби додатно појашњавам појмове.

#### Завршни део:

Оквирно планирано време: 5 до 10 минута.

**Наставна метода:** дијалoшка

**Облик рада:** индивидуални

Опет играмо игру погађана. Говорим суштину одређене јереси а деца треба да погоде о којој јереси је реч. Питања. Молитва Богородице Дјево.

## **Прилог I: папири за рад**

### **Аријева јерес:**

Прва велика јерес јесте *Аријева јерес*. Арије, учени свештеник александријски, порицао је право божанство другом лицу Свете Тројице, односно тврдио је да Исус Хрситос није Син Божији. Када су га због тог искључили из александријске цркве, ширио је своје мисли у расправама и песмама по Палестини и уопште на Истоку. Имао је врло много присталица. Будући да је због тога раздор у цркви постао исувише велик, сазвао је цар Константин Први васељенски сабор у Никеји 325. године. Тај Први сабор је имао необичан изглед. На њему су учествовали оци који су били прошли кроз последње мученичке године цркве; било је на њему исповедника који су за своју тврду веру били ослепљени и осакаћени. Сви су дошли да бране од новог непријатеља веру са којом су страдавали. И они, најпозванији за то, осудили су Аријево учење. Главни борац против Арија био је на том сабору млади архиђакон александријски *Атанасије*. Правилно учење о Сину Божјем изрекао је сабор у првих седам чланова нашега Симбола вере и у почетку осмог члана. Арије је са својим присталицама отишао у прогонство. Аријанства, понешто измењеног, ипак није још дуго нестало.

### **Духоборачка јерес или Македонијева јерес:**

Духоборство или Македонијева јерес настала је у 4. веку у јеку аријанских спорова у Цркви на Истоку. Духоборство је уствари један огранак Аријеве јереси. Као што је Арије говорио да Син Божији није прави Бог, мањи је од Њега и потчињен му је, тако су и духоборци педесетих и шездесетих година четвртог века говорили за Треће Лице Свете Тројице, Духа Светога. Ду Свети је по њима не само мањи и нижи од Оца већ и од Сина, потчињен је Оцу и Сину и у том погледу сличан је анђелима. Духоборци се називају још и Македонијевци по бившем цариградском епископу Македонију који је заступао ово учење и због тога био збачен као јеретик. Ово учење је осуђено на Другом Васељенском сабору у Цариграду 381. године који је сазвао цар Теодосије Први Велики.

### **Несторијева јерес:**

Несторије је био епископ цариградски. Он се у почетку ревносно борио против јереси нарочито Аријевске. Несторије не говори погрешно о Светој Тројици већ о већ о Сину Божијем. Наиме, по његовом мишљењу, у Богочовеку Христу није дошло до истинског сједињења божанског и човечанског него до неког споразума, зближавања, додиривања божанске и човечанске природе. Такође, он је тврдио да Пресвета Богородица није Богородица него човекородица. Ова јерес је осуђена на Трећем Васељенском сабору у Ефесу 431. године.

### **Монофизитска јерес:**

Монофизитска јерес је осуђена на Четвртом Васељенском сабору који је одржан у Халкидону 451. године. Монофизити су сматрали да је слаба људска природа једноставно ишчезла у Христу као кап воде у океану приликом сједињења са савршеном и свемоћном божанском природом. Значи, они су тврдили да Син Божији има само божанску природу.

### **Монотелитска јерес:**

Монотелитска јерес почива на монофизитству. Наиме, Епископ александријски Кир тврдио је да у Господу Христу постоје две природе божанска и човечанска али само једно дејство односно енергија – божанска енергија. Ова јерес осуђена је на Шестом

Васељенском сабору у Цариграду 680-681. године. Највећи допринос у борби против ове јереси дао је Свети Максим Исповедник.

**Иконоборачка јерес:**

Ова јерес је осуђена на Седмом Васељенском сабору у Никеји 787. године. Ова јерес је подразумевала одбацивање и уништавање икона у Цркви, обзиром да су оне погрешно сматране за идоле. Учење је одбачено обзиром да је човек икона Божија јер је створен по „слици и прилици“ Божијој. Велики допринос одбани икона су дали монаси и Свети Јован Дамаскин.